PLAN FOR Å SIKRE BARNA ET GODT PSYKOSOSIALT MILJØ VALLERSVINGEN BARNEHAGE

Plan for å sikre barna et godt psykososialt miljø i Vallersvingen barnehage tar utgangspunkt i Handlingsplan mot mobbing i Bærumsbarnehagen. Systematisk arbeid med lek, barns medvirkning og sosial kompetanse er beskrevet i årsplanen vår. Fokuset vårt, i denne planen, blir rettet på voksnes rolle og ansvar for å bygge gode relasjoner med barna og barna i mellom. En tydelig ledelse av barnegruppen forebygger konflikter og krenkende ord og atferd. Barna endrer lettere sin væremåte når de blir systematisk fortalt og vist hva som forventes av dem, og hva som ikke aksepteres. I tillegg vil vi understreke viktigheten av en tett dialog og samarbeid med foreldre for å skape et inkluderende og vennlig miljø. I planen vår skal vi også presentere barnehagens rutiner for forebygging av mobbing og tiltak når mobbing blir oppdaget.

Den voksne er modell for barnas oppførsel

I Vallersvingen barnehage er voksne bevisste sitt kroppsspråk, væremåte og verbale uttrykk.

- Voksne snakker på en høflig måte, starter dagen med å si god morgen til hverandre og til det enkelte barnet og foreldre
- Vi har primærkontakt ved oppstarten slik at voksne blir godt kjent med det enkelte barnet og deres foreldre
- Vi bruker barnets navn og viser interesse for barnet ved å snakke om felles opplevelser, familie eller noe barnet har gjort
- Under måltider oppfordrer vi barna til å vente vi på tur, be om å få sendt mat og takke for maten
- Vi snakker positivt om andre og anerkjenner barnas følelser:*» Jeg skjønner at du er lei deg…»*
- Vi unngår å stille spørsmål i situasjoner der barna ikke har noe valg, som i rutinesituasjoner: Voksne sier: *«Nå må vi gå for å skifte bleie»*

Den voksne skal formidle positive forventinger til alle barna

I Vallersvingen barnehage viser voksne gjennom ord og handling at de har tro på barna.

- Vi oppmuntrer barna: *» Dette kan du klare»*
- Vi fokuserer på å skape mestringsopplevelser hos barna, lar dem øve seg på ting (smøre brødskiva selv, kle på seg, etc.)
- Vi lar barna hjelpe hverandre, oppmuntrer til raushet og bemerker det*:» Så fint Ole at du hjalp Kari med å ta på dress»*
- Vi lar barna få ansvar i ulike situasjoner, for eksempel i garderoben, under måltidet*:» Hva synes du, hva slags klær passer best i dag?*
- Vi har ordensbarn som får ulike oppgaver og som det fokuseres ekstra på den dagen
- Vi tilrettelegger til aktiviteter/ lek i små grupper for å hjelpe barna til å knytte vennskapsbånd
- Vi lar barna medvirke i sin egen hverdag
- Vi har faste samlinger der vi samtaler om ulike emner, leser, synger og forteller

Den voksne stimulerer til positiv kontakt mellom barna

I Vallersvingen barnehage legger voksne til rette for at barna skal kunne samhandle positivt med hverandre i ulike situasjoner.

- Vi har en felles forståelse av hva som er grei oppførsel og hvilke regler som gjelder

- Vi har faste små leke/aktivitets grupper hvor vi lettere kan se det enkelte barnet og bygge gode og nære relasjoner
- Vi sørger for rolige og hyggelige måltider med vekt på bordskikk og samtaler
- Vi har samling på hver avdeling daglig og vektlegger tilhørighet og felleskap
- Vi har en høflig omgangsform og vi er positive rollemodeller: «*Takk for at du hentet vann til meg*»

Den voksne bygger opp både utagerende og innadvendte barns sosiale kompetanse
I Vallersvingen barnehage jobber voksne kontinuerlig med at barna gjennom samhandling blir bedre til å mestre balansen mellom selvhevdelse og å se andres behov

- Vi bruker speiling som metode i konfliktsituasjoner: *«Ville du ha likt at noen snakket sånn til deg?*
- Vi gir barna en forutsigbar hverdag. Vi bruker bilder og dagtavle for å vise hva som skal skje i løpet av dagen
- Vi har fokus på følelser, empati og turtaking
- Vi gir barnet tid og rom til å uttrykke seg
- Vi har faste små grupper med tilstedeværende voksne som tilrettelegger for utvikling av vennskapsrelasjoner
- Vi har lav terskel for å drøfte problemstillinger knyttet til barns problematiske atferd

  (drøftinger i ledergrupper, konsultasjonsteleforn til PPt, veiledning for fagarbeidere og assistenter)

Ved krenkende ord og atferd skal de voksne praktisere følgende:
Ansvaret for samspillskvaliteten ligger alltid hos den voksne, det må aldri plasseres hos barna.

1. Velg reaksjonsmåter i relasjon til situasjon og aktuelle barn (gode reaksjonsmåter på uønsket atferd påvirker miljøet)	Den måten vi agerer på overfor barna avhenger konkret av hva som har skjedd og hvilke barn det gjelder
2. Unngå åpne konfrontasjoner med tilskuere	Voksne skal være forsiktige med å ta opp ubehagelige ting med et barn mens andre ser på Vi skjermer barnet vi vil snakke med ved å gå bort fra de andre barna. Ta barnet ut av situasjonen
3. Fokuser på den konkrete hendelsen (fokuserer på det som har skjedd her og nå)	Vi holder oss til den konkrete hendelsen og snakker ikke om ting/episoder som har skjedd før Vi generaliserer ikke, vi sier ikke *« Har du kastet sand igjen, Per!»*

	Vi unngår å være forutinntatte. Vi sier ikke» *Hva var det jeg sa…?!*
4. Skal du snakke med barnet …	Sett deg på huk slik at dere lettere oppnår kontakt Anerkjenn barnets følelser, men ikke uønsket handling Gi barnet tid og lytt mer selv Gi barnet alternativ
5. Prøv å forstå barnet ved å si:…	*Jeg skjønner at du er sint, men…* *Jeg ser at…* *Vil du fortelle…?*
6. Bruk «Jeg» – budskap og pass på at du ikke blir «dommer» i konflikten	Når du bruker jeg budskapet, får barnet et mer personlig forhold til deg Prøv å skaffe deg oversikt over hendelsen Forstå konteksten barnet befinner seg i
7. Sinte barn trenger å roe seg. Det skal ikke være en vinner og en taper i en konflikt – begge parter skal føle at de har integriteter sin i behold. **Når følelser tar over** (raseri)	«*Jeg skjønner at du ble sint i sted, men jeg er ikke helt sikker på hva som hendte. Kan du si noe om hva du tenker? Jeg vil gjerne høre hvordan du har det og hva du tenker.»* Vent til barnet roer seg – det hjelper ikke å forklare eller bruke fornuftige argumenter
8. Gi beskjed til den aktuelle avdelingen hvis et barn har vært i konflikt	Det er viktig at personalet som daglig følger barnet blir informert
9. Skifte fokus	Hjelp barnet inn i god lek og vær til stede så lenge barnet trenger din støtte
10. Skape nye konstellasjoner	I nye relasjoner får barnet mulighet til å vise nye sider hos seg selv

Vallersvingens rutiner for forebygging av mobbing

Oppgave	**Tidspunkt**	**Ansvar**
Personalet gjennomgår handlingsplan, drøfter og dokumenterer barnehagens syn på: • Hva er et godt psykososialt miljø? • Hva er krenkende atferd? • Hva er terskelen for å gripe inn og hva innebærer det? • Når skal ledelsen varsles?	I august på planleggingsdagen	Styrer
Opplæring og informasjon til alle nyansatte om «Handlingsplan mot mobbing i Bærumsbarnehagene»	Ved ansettelse	Styrer/ faglig veileder
Barn og foresatte informeres om planen Nye foresatte skriver under på at de har lest dokumentet	Hver høst Foreldremøte	Pedagogisk leder

Barnehagen vurderer det psykososiale miljøet og vurderer informasjon fra foreldresamtaler	Ledermøte to ganger i året	Styrer
Barnehagens planer og tiltak for forebyggende og holdningsskapende arbeid gjennomsyrer barnehagehverdagen	Løpende	Styrer
Barnehagen evaluerer sitt forebyggende og holdningsskapende arbeid hvert år. Evaluering og evt. revidering foretas i personalmøte og samarbeidsutvalg	Hver vår	Styrer

Barna må få støtte og veiledning på handlinger og holdninger. Det er viktig å formidle til det enkelte barnet og barnegruppen hva som er greit og ikke greit slik at barna forstår at egne handlinger kan gå utover andre. I Vallersvingen barnehage skal vi praktisere og gjennomføre følgende:

- Barnesamtaler
- Gruppemøter
- Bruke vennekort, vennebøker
- Lære barna å bruke «stopp» tegn for å sette sine egne grenser
- Fokusere på barns ressurser
- Omtale barna med positivt språk
- Kvalitetstid med det enkelte barnet
- Observasjoner
- Sosiogram

Tiltak ved mobbing eller krenkende atferd

Oppgaver	**Ansvar**	**Dokumentasjon**
Mobbing eller krenkende atferd er observert eller informert om av barn, ansatte eller foreldre	Den som har mottatt informasjon eller observert handlingen	Notat vedr. krenkende handling
Undersøkelser og observasjon settes i gang umiddelbart dersom det kommer fram at et barn ikke har det bra	Styrer/faglig veileder/pedagogisk leder	Observasjonslogg
Samtaler med barnet som opplever seg krenket, for å skaffe informasjon og gi støtte. Personalet skal sikre at barnets egen subjektive opplevelse kommer fram	Styrer/faglig veileder/pedagogisk leder	Referat/ notat

Samtale med foreldre til barnet som opplever seg krenket. Personalet har ansvar for å legge til rette for et godt samarbeid når det gjelder tiltak som kan/ bør gjøres	Styrer/faglig veileder/pedagogisk leder	Referat
Samtale med barnet/barna som krenker. Er det flere som krenker, snakkes det med en om gangen. Hensikten med samtalen er å gi beskjed om at slik atferd er uakseptabel og må stoppe umiddelbart. Det skal gjøres avtaler om oppfølging	Styrer/faglig veileder/pedagogisk leder	Referat
Samtale med foreldre til barnet som krenker. Personalet har ansvar for å legge til rette for et godt samarbeid når det gjelder tiltak som kan/ bør gjøres	Styrer/faglig veileder/pedagogisk leder	Referat
Tiltaksplan utarbeides. På bakgrunn av undersøkelsene og observasjonene lages det en tiltaksplan som presenteres foreldre. Planen utføres av samtlige ansatte.	Styrer/faglig veileder/pedagogisk leder	Tiltaksplan
Oppfølging. Den krenkende atferden følges inntil den opphører helt. Alle involverte barns skal følges opp.	Styrer/faglig veileder/pedagogisk leder	Observasjonslogg, referat
Vurderingsmøte for personalet etter 1-2 uker. Fungerer iverksatte tiltak? Eventuelt videreføring/justering av tiltak	Styrer/faglig veileder/pedagogisk leder	Referat
Ny informasjon/ samtale med foreldre om dagens ståsted i saken. Nær dialog med foreldre til saken er løst.	Styrer/faglig veileder/pedagogisk leder	Referat